

Tær arbeiða í frítíðini

So hvørt sum sjúkrahúsverkið verður útbyggt, økist arbeiðsbyrðan hjá sjúkrasystrunum. Tær noyðast at arbeiða í sínum frídögum og at átaka sær eyka arbeiði. Avloysarar eru eingir, og er ein burtur frá arbeiði, er galið

Fyri nokrum fáum árum síðan, stóð á hjá teimum nýklaktu sjúkrasystrunum at fáa starv. Summar finga einki arbeiði; aðrar kláraðu seg fyribils sum avloysarar.

Nú er beint øvugt. Seinastu tvey árinu hevur verið tót á sjúkrasystrunum. 1. oktober vantaði heilsaverkinum 20 sjúkrasystur kring landið til tey føstu størvini. Tá vóru avloysararnir ikki taldir við. Heldur ikki varð tikið upp í, at fleiri sjúkrasystur eru útlendingar, sum bara koma til Føroya fyri eitt

styttri tíðarskeið at arbeiða.

— Tað eru fleiri orsøkir til hetta knappliga umskiftið, sigur Anna Sofia Durhuus, forkvinna í sjúkrasystrafelagnum, ið nevnið Dansk Sygeplejeråd, Føroya Deild.

— Seinastu árinu er heilsuverkið í Føroyum nógv útbyggt. Tað eru komin fleiri ellis- og røktarheim. Heimasjúkrasysturskipanin er komin, og har starvast eini 50 sjúkrasystur. Arbeiðið á sjúkrahúsum er nógv økt, viðgerðarmynstrið og møguleikarnir eru øktir,

eitt nú við hjartaviðgerð, viðgerð av krabbameinsjúklingum, ortopediskari viðgerð o.a. Hetta hevur við sær, bæði at fólk liva longri, og at røktin er drúgvari. Teir mongu ferðsluskaðarnir krevja ikki minst.

Sjúkrasysturskúlin

Sjúkrasysturskúlin hevur higartil ikki tikið fleiri enn 18 næmingar inn á hvørjum ári, og tað er óbroytt síðan 1961. Hetta verður nú hækkað til 24. Men tað munar lítið, og nokur ár ganga, til tað fer at muna nakað.

Fyri at útbúgva nógvar sjúkrasystur er neyðugt at taka inn ein flokk aftrat í nokur ár, so leingi sjúkrasysturatrot er. Umstøður eru tó ikki til fleiri næmingar á skúlanum, men ætlanin er at byggja nýggjan sjúkrasysturskúla.

Áhugin fyri at fáa sjúkrasystraútbúgving er stórur. Á hvørjum ári søkja vanliga 50-60, onkuntíð upp í 80. Nakrar fáa sær útbúgving í Danmark, men har er líka tøft at sleppa inn á skúla.

Trotið fer at vaksa

Eingin ivi er um, at trotið á sjúkrasystur fer at vaksa upp aftur meira. Tær øktu arbeiðsuppgávurnar í sjúkrahúsverkinum krevja fleiri starvsfólk, eisini fleiri sjúkrasystur. Nýggj útgerð kemur alla tíðina til sjúkrahúsini, og henni skulu eisini sjúkrasystur arbeiða við.

Næstu árinu skulu byggjast fleiri ellis- og røktarheim. Har verða arbeiði til fleiri sjúkrasystur. Um ikki so langa tíð verður ellis- og røktarheimið í Havn klárt at taka í nýtslu.

— Tað hevur ikki verið so høgt í metum millum sjúkrasystur at arbeiða í ellis- og røktarheimi, men eg havi varhugan av, at fleiri fara at søkja á heim-ið, sigur Anna Sofia Durhuus. Hetta fær so avleiðingar fyri Landssjúkrahúsið, ið fer at vanta upp aftur fleiri sjúkrasystur.

Tær mongu ymisku viðgerðirnar, sum gjordar verða á sjúkrahúsum, økja um tørvin á sjúkrasystur

Ein nevnd arbeiðir við at gera uppskot til eina dagrøktarskipan, soleiðis at sjúk fólk betur kunnu vera heima. Tey skulu kunna fáa røkt alt samdøgríð. Tann skipanin fer eisini at krevja fleiri sjúkrasystur.

Fara at kanna

Nevndin í sjúkrasystrafelagnum ætlar kanna ymisk viðurskipti viðvíkjandi arbeiðinum hjá sjúkrasystrunum. Eitt er at kanna, hvussu nógv trotið er vaksið síðan 1. oktober.

Anna Sofia Durhuus heldur ikki, at fleiri sjúkrasystur eru farnar í onnur stov. Talið av útbúnum sjúkrasystur, sum ikki arbeiða, er ikki hægri enn 40, og fleiri teirra búgva á smápláss-um. Tær kunnu tí ikki væntast at koma aftur út at arbeiða. Nakrar sjúkrasystur avloysa bara av og á. Anna Sofia Durhuus heldur tað eisini vera vert at kanna, hvussu nógvar allar hesar eru, og um avussu stóru partur kann væntast at koma aftur í heilsuverkið at arbeiða. Talið av sjúkrasystur í arbeiði er 450.

— Tað sigst, at talið av sjúkradögum hjá sjúkra-

systrunum økist. Eingin ivi er um, at tann økta arbeiðsbyrðan er orsøkin. Tær halda ikki til trýstið og eru stutt sagt overvøðar.

— Hetta fara vit at kanna, og sumleiðis hvat sjúkrasysturarnar halda um egnar arbeiðsumstøður, sigur Anna Sofia Durhuus.

Arbeiða, arbeiða

Tað stóra trotið á sjúkrasystur nervur sjúkrasysturarnar nógva. Tí kennist arbeiðið ógvuliga tungt. Vanligt er at taka eyka vaktir og at arbeiða yvir. Nógvar noyðast eisini at arbeiða í sínum frídögum. Sjúkrasystur, sum hava fri, kunnu altíð vænta at verða kallaðar. Fleiri siga, at fyri at vita sær at hava trið, noyðast tær at taka telefonstíkið út, sigur Anna Sofia Durhuus. Trotið er so stórt, at verður ein sjúk, er neyðugt at tilkalla eina aðra, sum hevur fri.

— Trýstið kenna tær alla tíðina. Í sjúkrahústarvinum kennir tú altíð ábyrgd. Tað eru menniskju, sum tú hevur við at gera, og tí fara sjúkrasysturarnar til arbeiðis, tá tær verða kallaðar, sjálv-

um tær hava fyri neyðini at halda fri. Arbeiðið kann jú ikki biða til næstu viku, sigur Anna Sofia Durhuus.

Lítill løn

Lønin hjá sjúkrasystrunum er ikki framúrskarandi. Byrjanarlønin er 12.200 og endalønin 13.400 krónur. Haraftrat fáa tær nakrar viðbøtur, ið heldur ikki eru nakað at reypa av. Fyri at arbeiða um náttuna fáa tær 12,66 aftrat um tíman og leygar-dag seinnapart 16,68 kr. Sunnudagur gevur hálvan tíma eyka fyri tíman.

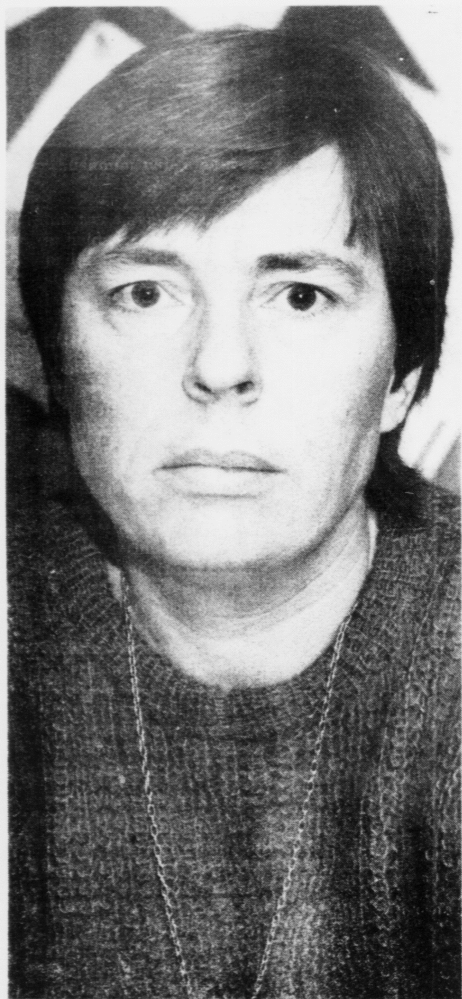
— Vit eru fyri, at sjúkrasysturarnar skulu fríganga yvirtíðina, tí tað kann ikki vera rætt at liva av yvirtíðini. Onkuntíð ber til at fríganga, men tann mesta yvirtíðin verður útgoldin.

Politikararnir skilja

Anna Sofia Durhuus heldur, at politikararnir eru við at fáa eyggni upp fyri, hvussu álvarsleg støðan er.

— Men koma ikki fleiri sjúkrasystur, endar galið. So kann tað henda, at neyðugt verður at steingja onkra deild, sigur Anna Sofia Durhuus.

randi

Anna Sofia Durhuus er forkvinna í sjúkrasystrafelagnum